

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

هامل ، متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انحصارات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سوالات -

شماره تلفن: ۸۸۹۴-۸۸۹۵-۸۸۹۶-۵۴۴۸

۳ شنبه ۱۶ شهریور ماه ۱۳۲۷

وزیر: سید محمد ششمی

سال چهارم - شماره ۱۰۳۶

صفحه ۳۴۲۹

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۶۱۲

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱ - بقیه صورت مشروح مذاکرات نود و هشتمین جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۶
- ۲ - آگهی های رسمی ۷

آقای ملک مدنی معتقد بودند بودجه مطرح شود و یکدوازدهم تصویب گردد رأی بطرح یکدوازدهم اخذ و تصویب گردید .

صورت مجلس نیز تصویب شد و طرح یکدوازدهم که از طرف چند تن از نمایندگان تقدیم شده بود قرائت و فوریت آن مطرح گردید آقای دکتر فلسفی گفتند بودجه ملکیتی چون مورد ملاحظه نمایندگان نیست باینصورت تاخیر و منتهی بتصویب چند درازدم میشود زیرا عواید غیر عادلانه و مخارج غیر متناسب است .

آقای رضوی گفتند استدلال آقایان مخالفین در ذهن نمایندگان هست و از تأخیر تصویب بودجه هیچیک راضی نیستند و فوریت طرح تصویب شد و ماده واحده مطرح گردید .

آقای ملک مدنی خطاب با آقای وزیر فرهنگ راجع بوضع نامناسب آموزگاران تذکری دادند و تقاضا نمودند موجبات تأمین حقوق و آسایش آنها را فراهم نمایند .

آقای دکتر شفق تقاضا کردند از دادن پیشنهاد خودداری شود تا یکدوازدهم بتصویب رسد و کفایت مذاکرات تصویب شد .

آقای نورالدین امامی پیشنهاد نمودند کلیه تصویبنامه های صادره راجع بدانشگاه آذربایجان تا تصویب قانون از طرف مجلس شورای ملی بقیه خود باقی باشد و دولت قبول کرد

آقای ابوالقاسم امینی پیشنهاد نمودند مفاد تبصره یک قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت اردیبهشت ماه ۲۷ شامل اعتبار ترفیع و اضافات و کمک هزینه سال ۱۳۲۵ کارمندان مجلس شورای ملی نیز خواهد بود و دولت قبول کرد

مذاکرات مجلس

جلسه ۹۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه چهارم شهریور ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب

- ۱ - قرائت صورت مجلس
 - ۲ - طرح بودجه سال ۱۳۲۷ کل کشور
 - ۳ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .
- مجلس ساعت ده و بیست دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید
- ۱ - قرائت صورت مجلس
- صورت جلسه قبل را آقای صدرزاده (منشی) قرائت کردند

دیر آمدگان با اجازه - آقایان : علی اقبال فرامرزی - شریعت زاده - بین اسفندیاری - یالیزی - دکتر طباطبائی - عباس اسکندری .

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : محمدحسین قشقایی - دکتر امینی - مشایخی - دکتر اعتبار - اسدی کهد - قهرمان - بیات - نیک پور .

آقای حاذقی راجع به تشکیل جلسات تذکری دادند که بودجه ملکیتی و برنامه هفت ساله زودتر بتصویب برسد .

آقای عباس اسکندری راجع بترقی هزینه زندگی در دوره دولت آقای هژیر و موضوع بلا اثر بودن قراردادهایی که بین دول نسبت بایران منعقد میشود توضیحی دادند .

درین موقع گفته شد یکدوازدهم مطرح شود و آقای حاذقی مخالف بوده گفتند با پرداخت حقوق مستخدمین موافقت ولی تصویب یکدوازدهم موجب تأخیر تصویب بودجه کل کشور و زیان ملکیت خواهد شد

یکساعت و سی و پنج دقیقه بظهر روز ۳ شنبه دوم شهریور مجلس بریاست آقا امیر حسین ایلخان ظفر بختیار (نایب رئیس) تشکیل و صورت جلسه پیش قرائت شد .

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین با اجازه - آقایان : مسکرم صاحب جمع عزیز زنگنه - بهار - معین زاده - مسعود نابتی مامقانی - دکتر مجتهدی - دکتر ملکی - صاحب دیوانی - حاج امین لاهوتی - سلطانی - اورنگ - آقاخان بختیار - احمد اخوان - آصف - دکتر آشتیانی - جواد گنجی - امیر نصرت اسکندری - احمد فرامرزی .

غائبین بی اجازه - آقایان : اردشیر شادلو - سلطان العلماء - حسن اکبر - دکتر مصباح زاده - صفا امامی - تولیت - کامل ماکوئی - عباس نراقی معبد علی مسعودی - امیر تیمور - حسین وکیل دکتر دفتری .

● مین مذاکرات مشروح نود و هشتمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

آقایان نمایندگان آذربایجان پیشنهاد نمودند اعتبار پیش بینی شده در بودجه ۱۳۲۷ وزارت فرهنگ در فقره ۲۲ مربوط به دانشگاه تبریز ضمیمه یکدوازدهم شود و دولت قبول نمود

آقای دهقان پیشنهاد نمودند تبصره ۱۱ بودجه سال ۲۷ مربوط به ترخیص و اضافات کارمندان ادارات و قضات و مجلس شورای ملی بنام یک تبصره الحاقی یکدوازدهم ضمیمه شود و دولت قبول کرد

آقایان فولادوند، نبوی، کتایب و چند نفر دیگر پیشنهاد نمودند تبصره ۵ و ۵ ماده دوم قانون بودجه ۲۷ دائر به بخشودگی بقایای سنواتی تا آخر سال ۲۶ که در کمیسیون بودجه تصویب شده ضمیمه یکدوازدهم شود و دولت قبول کرد

آقایان ساعد و مین اسفندیاری پیشنهاد نمودند ۳ میلیون ریال بابت تفاوت تسعیر نرخ منات حقوق مستخدمین جزء و مصارف سفارت کبری شاهنشاهی در مسکو و سرقسولگری شاهنشاهی در بادکوبه که بتصویب کمیسیون بودجه رسیده در یکدوازدهم منظور شود و پس از توضیحات آقای مین اسفندیاری دولت قبول کرد

آقای تقی زاده گفتند باین پیشنهادها مناسب نیست که بودجه مملکتی تجزیه شود

دو تبصره ذیل از طرف دولت پیشنهاد شد

تبصره اول - وزارت دارائی اجازه داده می شود از محل یکهزار و شصت و پنج میلیون رسید ده هزار ریال اعتبار که در گزارش کمیسیون بودجه مجلس بعنوان مخارج عمران و تولیدی کشور منظور شده است بیست و پنج میلیون ریال برای پرداخت مخارجی که دولت برای مطالعات عمرانی کشور لازم میدانند اعتبار بدهد این اعتبار برای مخارج اداری و قنی و حقوقی مستخدمین و مأمورین اتباع داخله و خارجه و مصارف اداری قابل پرداخت خواهد بود

تبصره دوم - وزارت دارائی مجاز است ۳ نفر متخصص مالیقام از اتباع یک یا چند کشور از کشور های فرانسه و بلژیک و هلند و سوئیس و سوئد برای مشاوره در مسائل حقوقی و مالی و فنی مربوط باجرائ بند (ا) از قانون مصوب ۲۹ مهر ۱۳۲۶ برای مدتی که از ۴ ماه تجاوز ننماید استخدام کند و حق الزحمه و خرج سفر و اقامت آنان را در ایران منتهی تا میزان دو میلیون ریال از محل اعتبار هزینه انتقالی کشور بپردازد

آقای نخست وزیر در پرتیبه توضیحی دادند و آقای نبوی گفتند در طرحی که نمایندگان تقدیم کرده اند دولت نمی تواند پیشنهاد کند و آقای نائب رئیس بیان داشتند که برخلاف آیین نامه مجلس نیست

آقای اقبال نیز موافق بوده گفتند طبق برنامه عمل شود و هر سال اصلاحاتی بعمل آید

آقای دکتر معظمی گفتند با استناد تبصره هشت ماده واحده همین ۲۶ عرایض شرکت نفت طبق قانون خاصی اختصاص داده شده که باید طبق تصویب مجلس عمل شود و تصویب تبصره های پیشنهادی موجب لغو قانونی است که بتصویب رسیده و تبصره دوم نیز خلاف اصل است مانسی ندارد که با متخصصین مورد احتیاج مذاکره کنند و شرایط استخدام آنها تقدیم

مجلس هود

آقای نخست وزیر ضمن توضیحات بیان داشتند بدیهی است که برطبق تبصره هشت ماده واحده ۱۳ بهمن ۲۶ استفاده خواهد شد و باین ترتیب جای نگرانی نیست

پیشنهاد و توضیحات آقای مهندس رضوی تبصره اول اضافه گردید که در انتخاب مأمورین مطالعات باید رعایت تخصص کاملا بعمل آید و نیز آقای ملک مدنی پیشنهاد نمودند که لایحه استخدام مشاورین قضائی وقتی از نظر تأیید و حقوق و مدت تقدیم مجلس شورای ملی شود دولت قبول کرد

آقای تقی زاده پیشنهاد نمودند که اعتبار بنام مطالعات عمرانی بدولت داده شود و در نتیجه توضیحی دادند دولت قبول کرد نسبت تبصره اول دوم دولت با اصلاحی که شده بود اخذ رأی بعمل آمد و تصویب گردید

آقای مهدی آرباب پیشنهاد نمودند پیشنهادات دیگر ضمن تصویب بودجه کل قرائت شود

آقای بانام تقیچ مخالف بود و توضیحی در این باره دادند

آقای صفوی پیشنهاد نمودند که بطرح یک دوازدهم و تبصره ها اخذ رأی و بقیه پیشنهادها بعد قرائت شود

آقای سزاوار توضیحی دادند و پیشنهاد آقای صفوی تصویب شد و ماده واحده و تبصره های یک دوازدهم با ورقه اخذ رأی بعمل آمد و ۸۵ فقره حاضر با ۷ رأی موافق تصویب گردید

آقای فرامرزی تقاضا نمودند طرح مربوط بقانون حکومت نظامی مطرح شود

یکساعت و یک ربع بعد از ظهر جلسه خاتمه یافت و بروز ۵ شبه معجل گردید و دستور بودجه و قانون حکومت نظامی مقرر شد

رئیس - آقای مهندس رضوی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟

مهندس رضوی - بله، عرض کنم راجع به تبصره اول پیشنهادی دولت یعنی اجرای مقدمات مشاوره در مسائل حقوقی و مالی و فنی مربوط باجرائ بند (ا) از قانون مصوب ۲۹ مهر ۱۳۲۶ برای مدتی که از ۴ ماه تجاوز ننماید استخدام کند و حق الزحمه و خرج سفر و اقامت آنان را در ایران منتهی تا میزان دو میلیون ریال از محل اعتبار هزینه انتقالی کشور بپردازد

آقای نخست وزیر در پرتیبه توضیحی دادند و آقای نبوی گفتند در طرحی که نمایندگان تقدیم کرده اند دولت نمی تواند پیشنهاد کند و آقای نائب رئیس بیان داشتند که برخلاف آیین نامه مجلس نیست

آقای اقبال نیز موافق بوده گفتند طبق برنامه عمل شود و هر سال اصلاحاتی بعمل آید

آقای دکتر معظمی گفتند با استناد تبصره هشت ماده واحده همین ۲۶ عرایض شرکت نفت طبق قانون خاصی اختصاص داده شده که باید طبق تصویب مجلس عمل شود و تصویب تبصره های پیشنهادی موجب لغو قانونی است که بتصویب رسیده و تبصره دوم نیز خلاف اصل است مانسی ندارد که با متخصصین مورد احتیاج مذاکره کنند و شرایط استخدام آنها تقدیم

نیست صورت مجلس بعد تصویب میشود آقای وزیر دادگستری فرمایشی دارید؟ فرماید

وزیر دادگستری - یکماه قبل لایحه ای راجع به عاقله مرتکبین قاچاق تقدیم مجلس شد بعد تصادف کرد با مطبل و بعد هم استیضاح وقت افتاد چون این يك موضوع حیاتی است و اگر عقب بیفتد زیانها و ضررهای فوق العاده ای دارد خواستم تقاضا بکنم که خواننده شود چون يك فوریت تقاضا شده چند دقیقه بیشتر وقت مجلس را نخواهد گرفت

رئیس - پیشنهادی رسیده که فرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد)

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم که لایحه بودجه مملکتی امروز در درجه اول مطرح شود - سید حسن تقی زاده، دکتر شفق، منصف، عرب شیبانی، ملک پور، از باب رستم گیو، قوامی (صحبیح است)

رئیس - چون عده برای اخذ رأی کافی نیست و يك فوریت را بایستی رأی گرفت باشد برای وقتی که عده کافی شود - فعلا بودجه را مطرح می کنیم

مکی - بنده مخالفم

رئیس - پس اجازه بدهید آقای تقی زاده توضیح بدهند

تقی زاده - بنده توضیحی ندارم خیال میکنم که بودجه مملکتی از هر امر دیگری مهمتر است (صحبیح است) و باز اگر چیز دیگری در میان بیاید والان هم اشاره فرمودید اگر عده کافی شود رأی گرفته می شود بنده با آن هم موافق نیستم (صحبیح است) زیرا باز ۲۹ شهریور می شود این کار بر سر چیزی مقدم است

رئیس - آقای مکی

مکی - بنده با طرح بودجه مخالفی ندارم ولی يك توضیحی که خواستم بدم راجع بتوقیف جرایم بود که بنده از دولت آقای وزیر در این مورد سؤال کرده ام از آقای وزیر دادگستری و آقای وزیر کشور و آقای وزیر فرهنگ راجع بتوقیف جرایم سؤال کرده ام که علت توقیف جرایم با آن کیفیت کفرض کردم چیست و چون این موضوع را بنده خیلی مهم میدانم این بود که خواستم آقایان زودتر تشریف بیاورند و جواب بدهند چون هر روز چند روزنامه برنده روزنامه های توقیف شده میافزایند

رئیس - راجع بسؤالاتی که آقایان نمایندگان از آقایان وزراء کرده اند من میخواستم تقاضا بکنم که هر يك از آنها که جوابش حاضر است زودتر بفرمایند

فخست وزیر - راجع باین موضوع بخصوص جوابش حاضر است حالا آقای دکتر اقبال بفرمایند اگر ممکن باشد خواهند فرمود

۳ طرح بودجه سال ۲۷ کل کشور

رئیس - بنا براین بودجه مملکتی مطرح است آقای اسلامی بیانات خودشان را کردند حالا نوبت آقای مکرم است که آقای دماوندی نوبت خودشان را بایشان واگذار کرده اند بفرمایند آقای مکرم

مکرم - بطوریکه در جلسه دهم تیر ماه در مقدمه بیاناتم عرض کردم سال گذشته در موقع طرح قانون سه دوازدهم بودجه سه ماهه و آخر سال ۲۶

طرح قانونی تهیه و تقدیم مقام ریاست کرده و در نظر داشتم مطالب را برض مجلس شورای ملی برسانم کدر تنظیم بودجه سال جاری مسامحه و بسیار مؤثر بود متأسفانه نوبت صحبت به بنده نرسید طرح مزبور مسکوت ماند و بودجه اسامی بطور معمول تنظیم و تقدیم مجلس گردید حالا هم چون من بعنوان موافق دولت صحبت میکنم و یقین دارم این بودجه به حکم ضرورت و از لحاظ اعتماد اکثریت مجلس شورای ملی بدولت جناب آقای وزیر پس از مباحثاتی تصویب خواهد شد از طرف جزئیات و خصوصیات بودجه خودداری میکنم ولی از این فرصت استفاده کرده خلاصه نظریات خود را که حاصل تجربیات یکصد خدمت بشکورت در قسمت های مختلف و امور مالی و اقتصادی است و متضمن نکات و ذقایق بسیار مهمی است و بیان آن اصولا از لحاظ ترتیب و تدوین بودجه کشور ضرورت دارد برض مجلس میرسانم سپس مطالبی را من باب تذکر راجع ببعضی از اقلام بودجه برض خواهم رسانید و امیدوارم مورد توجه واقع شود

اولا مطابق اصل بیستم قانون اساسی بایستی بودجه کشور در نیمه آخر هر سال از برای سال دیگر تمام شده و ۱۵ روز قبل از عید نوروز حاضر باشد متأسفانه این اصل تا بحال رعایت نشده و اگر نسبت بتدوین بودجه به عین ترتیب که تا بحال معمول بوده پیش برویم نه تنها يك اصل مهم قانون اساسی که بستگی با حیات کشور دارد بلا اثر خواهد ماند بلکه بجزئیات میتوان عرض کنم که هیچ وقت دارای بودجه رسیدگی شده و صحیحی نخواهیم بود

البته یقین دارم آنچه بیشتر از سایر مسائل حیاتی کشور مورد توجه آقایان نمایندگان ملت بوده و هست مسئله تدوین بودجه صحیح و منطقی است که از طرفی مراعات صرفه جوئیهای لازمه و ازدیاد درآمد های عادلانه و بالنتیجه حفظ موازنه مایهات و مخارج مملکت شده و از طرف دیگر رعایت تنظیم اقتصادیات عمومی و تثبیت ارزش پول که مؤثر در ترقی سطح زندگی طبقات سوم و چهارم و تنزل هزینه های طاقت فرسای مردم باشد بشود ملت ایران هم انتظار دارند ببینند مجلس شورای ملی با فرصتی که دارد برای این مسئله حیاتی چه اقدامی خواهد نمود

مطالبی را هم که بنده میخواهم برض نمایندگان محترم برسانم از همین نظر است که بتوانیم راهی پیدا کنیم و ترتیبی اتخاذ نماییم که بالاخره دارای بودجه صحیح و منطقی بشویم

بطوریکه آقایان ملاحظه فرموده اند کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی هم باین نکته مهم توجه داشته و ضمن گزارش لایحه بودجه با کمال انصاف متذکر شده اند که بودجه ای که تقدیم مجلس شورای ملی مینماید دارای نواقص بسیاری است و از لحاظ فنی حاوی شرایط لازم برای يك بودجه خوب نیست نظر بنده هم بطوری که عرض کردم این است رویه و ترتیبی اتخاذ شود که لااقل سال آینده وسالهای بعد دارای بودجه خوب و صحیحی باشیم

بهر حال جای انکار نیست که اولین پایه کاخ عظمت يك کشور بودجه آن کشور محسوب میشود ما حاصل کلبه قوانین مالی بودجه است در تدوین بودجه باید تمام نکات فنی رعایت شود بودجه ای که وزارتخانه باید تفصیلا ترسیم و حاوی سازمان آن

وزارتخانه باشد هزینه های مستمر و هادی یعنی فصولی از بودجه مملکتی که مربوط بوظایف جاریه تصدی دولت میباشد از بودجه غیر مستمر و فوق العاده که در حقیقت شامل پروژه های اصلاحی دولت است باید بدقت تفکیک گردد - خوشبختانه برای اولین دفعه در این بودجه مورد بحث رعایت این مسئله مهم تا اندازه شده ولی خیلی ناقص است و همچنین از درج اقلامی در بودجه عمومی کشور که موقه و بتبیت از قوانین اقتصادات ارزی و تجاری را در اختیار دولت قرار گرفته باید احتراز شود این نوع اقلام نیز حتما ضمن بودجه هیجده باید برض مجلس شورای ملی برسد بتبیت از اصول ممالک راقبه باید حلاقه و وابسته بودجه از مقررات و قوانین استخدامی قطع گردد تا هر يك نقش خود را در جای خود و درخور صلاحیت و استقامتی که دارند ایفا نکنند مقصود این است بودجه که بمنزله مقیاس و ارزش کار و اشیاء میباشد بامقررات استخدامی که در واقع بمنزله نگاهبان حدود و حقوق اشخاص است مخلوط نگردد زیرا تمییز ارزش کار و ترضیه اشخاص بر وفق ستن و شرایط خدمت دوبهت جدا و متمایز میباشد

بودجه مملکتی در واقع بمنزله برنامه عمل و خط مشی اساسی دولت در مدت یکسال میباشد پس هر گاه در ترسیم این خط مشی دقت کافی ملحوظ نگردد بی تردید همین بودجه دولت را بکج روی وادار میکند که حق ایراد و اعتراض مجلس شورای ملی در آن باره ساقط خواهد بود چرا که خود مجلس این بودجه را تصویب نموده و نمی تواند برخلاف تصویب خود دولت را مورد اعتراض قرار دهد در تدوین بودجه یا در مرحله تصویب آن بایستی تمام قوانین مالی که قبلا وضع گردیده مد نظر گرفته شود آئینه تمام نمای قوانین و مقررات مالی يك کشور همانا بودجه آن کشور است که سالی یکبار از مجلس میگردد - دست و پای مجریان بودجه در فصول و مواد کی که ناظر بر پروژه های اصلاحی و عمرانی است باید حتی الامکان باز و در فصولی که مربوط بحفظ دستگاه موجود و ادامه تصدی دولت میباشد بعد لازم بسته باشد - اگر بودجه عمومی بر وفق مقدمات و شرائطی که در ممالک راقبه رعایت میشود باینه مالی و اقتصادی کشور درست تطبیق گردد بی شبهه این بودجه بخودی خود اسباب نظم و تعدیل اقتصادیات عمومی نیز خواهد بود زیرا بودجه جامع و کامل در تعدیل ثروت و تنظیم جریان پول و تسطیح ناهمواری های سطح زندگی و تنزل هزینه و بالاخره تثبیت ارزش داخلی و خارجی پول نقش مهمی بازی میکند - بودجه کامل و دقیق قدرت خرید اهالی مملکت را تعدیل و فواصل عمیقی بین طبقات کشور باقی نمی گذارد - بودجه خوب ممکن است در يك سال مبنای عمران و سعادت کشور را تحت يك نقشه صحیح و متین طوری پی ریزی کند که در سال های بعد گریزی جز تکمیل آن نماند - بالعکس بودجه جدید باین نواقص ممکن است کشور را در يك سال بانواع معایب و مفاسد مالی و اجتماعی و اخلاقی سوق دهد بطوری که آثار آن را نمیتوان در چندین سال متوالی از بین برد

هر گاه در تدوین بودجه مملکتی یکبار دقت کافی ملحوظ شود و با صرف وقت لازم نکات و ذقایق فنی مرعی گردد زحمت تجدید آن در سالهای بعد

برای دولت و مجلس شورای ملی بدوجه خیلی زیاد تقابلی می باید و بخودی خود دولت و مجلس را بشماره صبح سوق میدهد زیرا در این صورت دولت مجبور نخواهد بود سه ساله شالوده بودجه را از نو ریخته و مجلس راه را برای بیگانه ارقام مستغرق سازد بلکه مانند همه ممالک متجدد بودجه سال قبل را هبتاً بی کم و زیاد با اضافه سپاههای از کسر و اضافات تقدیم مجلس خواهد نمود تا برای مجلس اجباری برسد کی تمام ریز بودجه نماند روی همین اصل است که می بینیم بودجه کشور های بزرگ که از حیث مبلغ صد ها برابر بودجه ما و حجما کتابت بسیار فطوری را تشکیل میدهد همه ساله و بموقع قانونی خود از تصویب دوم مجلس میگردد ولی بودجه محقر ما همیشه دچار بیخ و خم همین يك مجلس است بادلوت لایحه بودجه را بوقت نمیدهد و با میدهد و بطلی که ذکر شد از مجلس نیکنم - در نتیجه نه یکسال بلکه چندین سال متوالی تا چهار بقاعده يك دوازدهم متوسل میشویم - بطوریکه البته آقایان نمایندگان محترم توجه دارند دولت از لحاظ آزادی عمل و برای آنکه موارد مسئولیت جدیدی برای خود ایجاد نکنند باطناً متقابل به يك دوازدهم هستند زیرا از یکطرف دست آنها در مصارفی که سال گذشته روی خصوصیات آن سال بتصویب رسیده و در سال جاری همین همان مصارف مورد خرج ندارد ولی اعتبار آن به تمییز از يك دوازدهم تجدید میشود حتی الامکان باز و میتوانند با این اعتبارات اشغالی را راضی و هزینه های تقنی بعمل آورند و از طرف دیگر اطمینان دارند هر وقت جهت کارهای مهم و ضروری در تنگنای اعتبار قرار گیرند مجلس از تصویب اضافه اعتبار دریغ نخواهند نمود (صحبیح است) مثلا بطوری که آقایان نمایندگان ملاحظه فرموده اند در صفحه ۶۵ بودجه سال گذشته ۲۲۶ هزینه هائی که ضمن بودجه سال ۱۳۲۵ منظور بوده در سال ۱۳۲۶ مورد پرداخت پیدا نکرده است - بنابراین يك دوازدهم بودجه طبیعا با جریان واقعی پرداخت مطابقت نداشته است به علاوه در موقع طرح و تصویب يك دوازدهم بطوری که دیده ایم وقت کافی برای رسیدگی و مطالعه نیست و بنابراین مختلف از قبیل تاخیر پرداخت حقوق مستخدمین دولت و غیره يك دوازدهم بدون مطالعه تصویب میشود

کما اینکه بودجه سال گذشته کشور و پنج ماهه امسال به عین ترتیب و قاعده یعنی بی ترتیب و بی فاعله از تصویب مجلس گذشته است حالاهم که دولت فعلی بودجه کل کشور را که مدت ها است تقدیم مجلس شده میخواهد بتصویب برساند که فراق و فرصتی برای تنظیم بودجه سال آینده داشته باشد خود و مجلس شورای ملی را هم از تقاضا و تصویب يك دوازدهم و دو دوازدهم خلاص کند وظیفه مجلس است که با علاقمندی و دقت کامل اقدام فرموده لایحه بودجه را مقدم بر سایر لوایح قانونی بتصویب برسانند و دست دولت را باز بگذارند تا در انجام وظایف خطیری که بر عهده دارند توفیق حاصل نمایند اگر بودجه تصویب نشود نباید انتظار داشت که دولت بتواند قدمهایی در راه اصلاحات عمومی خاصه اجرای برنامه های عمرانی کشور بردارد

بالجمله هر قدر درباره اهمیت بودجه و تأثیر آن در وضع مالی و اقتصادی و اجتماعی کشور ضمن

این مقدمه بیان شود نسبت پانجه اهل فن گفته با کتابهای فطوری در باره آن نوشته اند خلاصه ای که شاید نسبت یکهزارم کوچک شده است پیش نخواهد بود بنا بر این و برای اینکه آقایان نمایندگان محترم از اطلاع کلام خسته و کسل نشوند و وقت مجلس را بنده زیاد نکرده باشم از ذکر خصوصیات صرف نظر کرده باصل منظور میریزم از آن چون برای کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی که سالی یکبار انتخاب آن تجدید میشود مشکل بلکه منتفع است که بودجه هر سال را با رعایت تمام قوانین و مقررات مالی و بروفق اصول و دقایق که در سایر کشورهای راقبه معمول میباشد رسیدگی و تدوین نماید یعنی نه وقت کمیسیون بودجه هر سال را صرفاً در یک جلسه چندین رسیدگی ها و طرح ریزیها را میدهد و نه میتوان متوقع بود که تمام اعضاء کمیسیون بودجه از کلبه قواهد و فنون بودجه که در حقیقت عصاره و چکیده تمام فنون مالی و حتی شامل قسمت هائی از رموز اقتصاد میباشد مطلع باشند بملازمه مراد از رسیدگی بودجه این نیست که لزوم یا عدم لزوم یک یا چند قسم از بودجه این بین کمیسیون بودجه یا وزیر یا معاونین و کواثران آن مورد مباحثه و چانه زدن قرار گیرد بلکه قبل از رسیدن باین مرحله و مقدم بر آن توجه با اساس بودجه و تطبیق آن با یک سلسله نکات و دقایق است که لازم یک بودجه کامل وی نقص میباشد وقتی این شرایط و مقدمات جمع بود در دست آخر احتیاج روی لزوم یا عدم لزوم فلان رقم از هزینه یا در آمد مورد پیدا میکند . بمبارت ساده تر ابتدا باید بی و استخوان بندی و وضع عمومی بنا را از نظر گذرانید بعد بجزوم یا عدم لزوم فلان دریا بنجره پرداخت . اگر روزی نظر دولت و مجلس بجلب کارشناسانی برای شعب مختلف دارائی یا اقتصاد تعلق گیرد بی تردید ضرورت وجود یک یا چند نفر کارشناس بودجه بر سایر شعب مقدم خواهد بود . بین صاحبان صنایع و وزارت دارائی تا آنجا که بنده اطلاع دارم کسی که در رشته بودجه تخصص و مهارت فنی داشته باشد موجود ندارد و کسانی که در این رشته معلوماتی دارند فقط آنهایی هستند که مطالعات علمی و مقدماتی خود را ضمن همکاری با دستجات مختلف مستشاران خارجی تکمیل نموده و اکنون بصیرتی پیدا کرده اند حالا برای اینکه به تقلید از ممالک مترقی طرز تدوین و رسیدگی و تصویب بودجه تا حدی با اصول و قواهد سایر ممالک وفق دهد و بتدریج شالوده یک بودجه کامل و بی نقیصه ریخته شود کمال ضرورت را دارد هیئت بنام هیئت کار شناس بودجه از صاحبان صنایع بصیر و مطلع وزارت دارائی در اختیار کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی قرار گیرد که در همین حال رابط بین کمیسیون بودجه و دولت باشد چنین هیئتی بنسبت از ساهات کار دولت تمام روز را مشغول کار بود و چون تابع اراده فلان وزیر یا مدیر نخواهد بود خواهد توانست باستظهار حمایت کمیسیون بودجه با کار مدام و مسئولیت تام از مراحل مقدماتی تهیه بودجه تا مرحله تصویب آن از مجلس با فردا فرد روز ارتقاها و ادارات مخصوصاً وزارت دارائی همکاری نموده شالوده یک بودجه کامل را بی ریزی کند (صحبیح است) و مستمراً کمیسیون بودجه را از جریان بودجه ها و خصوصیات آن آگاه سازد و بلاوه در خلال اجرای بودجه و ضمن عمل و مبارست اقلام غیر لازم و احیاناً

مضر را باشتیبانی کمیسیون بودجه از میان ببرد (صحبیح است) و بالاخره باین وتیره فرصت کافی بکمیسیون بودجه بدهد که موشکافی و فور در بودجه را بافرصت بیشتر بمطالب مهم و اساسی یعنی سیاست عمومی بودجه تخصص دهد . همانطور که عرض شد بعد از تعیین کمیسیون بودجه چون رسیدگی بکم یا زیاد بودجه ها در هر سال وقت زیادی از کمیسیون بودجه نخواهد گرفت تصور میکنم کار این هیئت کارشناس بعد از سه یا چهار سال که در ماه واریت خود توفیق یافتند خانه باید و از آن پس کمیسیون بودجه وظیفه خود را مستقل و بدون برخورد بمشکلات خواهد توانست انجام دهد بنابراین بقین دارم آقایان نمایندگان محترم تصدیق خواهند فرمود مادام که مجلس شورای ملی باین مشکل مهم حیاتی فائق نیامده وجود چنین هیئتی کمال ضرورت را دارد و بنا بر مقدماتی که عرض شد استدعا میکنم مقام ریاست طر - قانونی تشکیل هیئت کارشناس بودجه را که سال گذشته باامضای ۲۴ نفر از آقایان نمایندگان بقید فوریت تقدیم کرده ام جزء دستور مجلس قرار بدهند که مورد معالجه و مباحثه واقع شود و با تصویب آن انشاء الله یادگار قابل ستایشی از مجلس بانزدهم باقی بماند . این بود خلاصه نظر بنده از لحاظ ترتیب تدوین بودجه کشور . اما مطالبی را که راجع ببعضی اقلام بودجه مورد بحث میخواهم عرض مجلس برسانم چند قسمت است . ۱ - مطلب مهمی که در حفظ موازنه بودجه حائز کمال اهمیت است تصور میکنم در کمیسیون بودجه مورد توجه کامل قرار نکرده است موضوع منابع درآمد بودجه کشور است . هر وقت در اطراف بودجه کشور صحبت میشود غالباً بارقام خرج متوجه میشوند و فکر میکنند کدام یک از اقلام هزینه بودجه را میتوانند حذف نمایند یا بتقلیل دهند که صرفه جوئی شده باشد و حال اینکه معنی صرفه جوئی این نیست که بدون مطالعه کامل و تشخیص ضرورت یا عدم لزوم اقلام خرجی از بودجه کسر شود بلکه عرض از صرفه جوئی این است که موازنه بودجه از حیث درآمد و هزینه حفظ شود و درآمد های منکبت بمصارف لازمه برسد متلاسم گذشته باده واحده قانون سه دوازدهم بودجه تبصره هائی علاوه شد که از پرداخت هزینه های تجملی از قبیل اتومبیل های غیر لازم و هزینه توقف اشخاصی که بدون ضرورت بخارج رفته اند خودداری و کمیسیون بودجه سیاهه جزء بودجه سال ۲۶ را رسیدگی کرده و آنچه را زائد بداند حذف نماید ولی بنده اطلاع ندارم که نتیجه رسیدگی ها و اقدامات کمیسیون بودجه بکجا منتهی شد و چه صرفه جوئی هائی در اجرای تبصره های قانون مزبور بعمل آورده اند خیلی متشکر خواهم شد که از طرف کمیسیون بودجه در این خصوص توضیحاتی در اینجا داده شود که خاطر آقایان نمایندگان از جریان کار و میزان صرفه جوئی ها و نتیجه اقدامات کمیسیون بودجه مستحضر شود . بهر حال بطوریکه عرض کردم برای موازنه بودجه بمقیصه بنده باید ابتدا بنای عایدات بودجه توجیه کامل بشود و با تأمین درآمدهای عادلانه بودجه می متناسب با احتیاجات کشور تدوین گردد و اگر توجه بیشتری بمنابع درآمد های کشور بشود مسلماً نگرانی کسر بودجه مرتفع خواهد شد . در اینجا بطور مثال برای اثبات صحت نظر خودم درآمد

یکساله گذشته کم کرد که یکی از منابع عایدات کشور است باستحضار آقایان نمایندگان محترم میرسانم . درآمد پیش بینی شده سال ۱۳۲۶ کم کرد در بودجه کشور در حدود ۱۴۵ میلیون تومان بوده ولی وصولی یکساله ۳۲۶ تجاوز از ۲۰۲ میلیون تومان یعنی قریب ۵۸ میلیون تومان اضافه درآمد کل کم کرد بود که یک قسمت مهم از هزینه کشور و کسر بودجه را تأمین نموده است . سایر منابع درآمد های کشور هم اگر توجه بیشتری مبذول دارند مسلماً موازنه بودجه از راه از یاد درآمد ها حفظ خواهد شد نه تنها از طریق حذف مخارج . در اینجا لازم میدانم از حسن خدمت و فعالیت مدیر کل کم کرد و خدمات آقایان رؤسای ادارات کم کرد کشور قدردانی شود (فولانند کی بوده آقا مدیر کل کم کرد ؟) یا ارسال مدیر کل کم کرد بنظر آقای نیکویی بوده اند (کشاورز صدر - خیلی هم مرد خوبی است) مخصوصاً از وزارت دارائی تقاضا میکنم که از آنها تقدیر و تشویق بنمایند . تذکر این نکته اساسی را هم لازم میدانم که مقصود از ازدیاد درآمدهای کشور افزایش مالیات های غیر مستقیم نیست که موجب بالا رفتن هزینه زندگانی طاقت فرسای مردم می شود بلکه نظرم این است همینطور که دولت جناب آقای وزیر اخیراً اقدام فرموده و برای تنزل قیمت شکر و سیگار تصویب نامه صادر کرده اند و قومی در راه یافتن آوردن هزینه زندگانی عمومی بر داشته اند بازم قیمت کالاها را انحصاری دولت و نرخ بعضی مالیاتهای غیر مستقیم را باین تر بیارند که اسباب رفاهت طبقه سوم و چهارم بشود در این موضوع مالیات املاک مزروعی است که در این بودجه هجده میلیون تومان بیش بینی شده است و حال آنکه جزو جمع های سابق مالیات املاک مزروعی در حدود دو بیست و بیست هزار خروار غله و شش میلیون تومان نقدی بوده است آنها در موقعی که قیمت گندم خرواری یکصد ریال بوده و حالا اگر قیمت گندم را خرواری یکهزار ریال حساب کنیم تنها قیمت جنس مالیات مزروعی در حدود بیست و دو میلیون تومان می شود بهر حال این یکی از منابع درآمد ثابت و مهم کشور است که بایستی در کمیسیون بودجه مورد بررسی و توجه بیشتری قرار می گرفت . حالا هم که لایحه قانون مالیاتهای مستقیم و گزارش کمیسیون دارائی تقدیم مجلس شده است باید توجه خاصی بمسئله مالیات املاک مزروعی بشود و قانون طوری تصویب گردد که مالیات املاک بطور عادلانه دریافت و موجبات رفاه و تشویق صاحبان املاک بهرمان و آبادی املاک فراهم شود قلاً در این خصوص توضیح و تصدیق بیشتری نمی دهم نظریات و پیشنهادات خود را در موقع طرح لایحه قانون مالیات های مستقیم عرض میدانم که طرز جمع آوری مازاد اذله امسال با اجرای قانون مصوبه خردادماه ۱۳۲۱ که قانون زمان جنگ بوده باعث مزاحمت صاحبان املاک و مستاجرین شده و از بعضی نقاط شکایاتی میرسد اقتضا دارد وزارت دارائی نسبت بطرز اجرای این قانون و ترتیب جمع آوری مازاد غله رویه عادلانه و ملایمتری اتخاذ نمایند که رفع زحمت از مردم بشود (صحبیح است) همانطور که عرض کردم مالیات املاک مزروعی باید

روی استعداد و درآمد املاک بطور عادلانه وصول شود از طرفی مالکین املاک را هم نباید آفتد تحت فشار قرار داد که از عمران و آبادی املاک و نگاهداری رعایا و زارعین عاجز بمانند باید دقت شود که مازاد حقیقی غله املاک جمع آوری و خریداری شود . سوم - موضوع مالیات بر در آمد است که در این بودجه شصت میلیون تومان بیش بینی شده است و حال آنکه اگر این مالیات از روی عدالت باشکلات منظمی تحت نظر مأمورین با اطلاع و صحیح العمل وزارت دارائی که تعداد آنها خوشبختانه زیاد است وصول شود بنده بقین دارم لافلا در برابر این مبلغ بیش بینی شده عاید خواهد شد چون این مسئله هم با تصویب لایحه قانون مالیاتهای مستقیم صورت دیگری پیدا خواهد کرد بحث در این موضوع را هم موکول بموقع طرح لایحه مزبور مینمایم . چهارم - موضوع مالیات نفت و بنزین است که در این بودجه ۳۲ میلیون تومان بیش بینی شده است در این مورد بعقیده بنده باید با مطالعه دقیق تجدید نظر و تخفیف قابلی در مالیات و عوارض مواد نفتی منظور شود زیرا یکی از عوامل موثر ترقی هزینه زندگانی عمومی گریه حمل و نقل مال التجاره و خوار بار و غیره است که بستگی کامل و ارتباط مستقیم با ترقی و تنزل نرخها دارد بلاوه معنی ندارد کشوری که خود دارای منابع سرشار مواد نفتی است نفت و بنزین را در داخله کشور با این نرخ گران بصرف برساند (صحبیح است) اگر چه برای تقلیل مالیات مواد نفتی از طرف دولت سابق ماده واحده تمی بپیشنهاد شده است لیکن بنظر بنده تخفیفی که در ماده واحده مزبور پیشنهاد کرده اند کافی نیست و تأخیری در نرخ گریه محمولات و تنزل هزینه زندگی نخواهد داشت ضمن شرح مفصلی که صاحبان بنگاههای حمل و نقل خراسان در این خصوص بمجلس شورای ملی و دولت شکایت کرده به بنده هم نوشتند و تقاضای مساعدت و اقدام نموده اند نسبت بقیمت بنزین و میزان گریه محمولات در داخله مقایسه ای گرفته و حسابی کرده اند که بسیار جالب توجه میباشد و زبان فاحش آنها را بخوبی ثابت میکنند اقتضای دولت جناب آقای وزیر تخفیف قابلی در نرخ مالیات و عوارض مواد نفتی منظور بفرمایند و لایحه آنرا بمجلس بیارند در عوض اینگونه تخفیفات غیر مستقیم باید در قسمت مالیاتهای مستقیم طوری مراقبت و عمل شود که مالیاتهای قانونی از مؤدیان حقیقی وصول و هزینه های کشور از این راه تأمین گردد . پنجم - در ردیف ۵۹ بودجه در آمد وزارت کشاورزی از باب فروش ادوات کشاورزی و بندر چغندر و درآمد مزارع امتعانه ۴ میلیون و چهار صد هزار ریال بیش بینی شده ولی از آنچه وزارت کشاورزی بابت حق صدور چوب های صنعتی بخارج از قرار متر مکعب چهار صد ریال گرفته اند و لایحه آنهم تقدیم مجلس شورای ملی شده اسمی برده نشده بطوریکه بنده اطلاع پیدا کرده ام برای سال ۱۳۲۷ در حدود ۲۶ هزار متر مکعب سهمیه صادراتی معین شده که حق صدور این مقدار در حدود ۸ میلیون ریال می شود که از این باب چیزی در بودجه منظور نشده است . بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است جناب آقای احمد حسین عدل وزیر اسبق

کشاورزی که دارای اطلاعات جامعی در فنون کشاورزی میباشد سال گذشته در این جا راجع به جنگلهای ایران و طرز بهره برداری مطالب سودمندی بیان کرده ضمناً اظهار داشته مساحت جنگلهای ایران بالغ بر بیست میلیون هکتار و تنها در شمال سه میلیون و ششصد هزار هکتار جنگل قابل استفاده وجود دارد که رشد سالانه آن در حدود دو میلیون متر مکعب است و با رعایت نکات فنی میتوان همین میزان استحصال نمود . رئیس - آقای مکرم تأمل بفرمائید تا اکثریت حاصل شود (پس از چند لحظه مجدداً اکثریت حاصل شد) رئیس - بفرمائید آقای مکرم مکرم - از جناب آقای بوشهری وزیر محترم کشاورزی هم انتظار میرود که در این خصوص مطالباتی فرموده و با تشریح مسامی کمیسیون کشاورزی مجلس شورای ملی ترتیبی که مقررین به صرفه و صلاح کشور باشد اتخاذ بفرمایند که از این راه کمک مؤثری بصادرات و بودجه کشور بشود در ردیف ۲۸ و ۲۹ بودجه بابت در آمد های نفت جنوب ۶۰ درصد در متن بودجه کل کشور جزو درآمدها منظور و از جمع کل درآمدهای عمومی موضوع و بودجه مربوط به عمران و تولیدی کشور انتقال داده شده است ولی چهل در صد بقیه عایدات نفت جنوب که طبق تبصره ۸ از ماده واحده قانون مصوب اول بهمن ماه ۲۶ برای کار های تولیدی عام المنفعه اختصاص داده شده است اصلاً در حساب در آمد های عمومی کشور منظور نشده و مستقیماً در بودجه عمران و تولیدی منظور گردیده است بنظر بنده این عمل صحیح نیست زیرا اولاً بودجه کل کشور باید نمودار مالی کل در آمد و هزینه کشور باشد تمامیت اقلام و ارقامی که برای مصارف تولیدی و عمران کشور تخصیص یافته باید از جمع کل درآمدها کسر و بودجه مربوطه انتقال داده شود و همین در همین عمل نسبت بصحت در صد در آمد نفت جنوب و بقولی از حق الامتیاز و حق الشرک دولت در شلات و درآمد تأسیسات آبیاری و درآمد حاصله از عوارض بنزین و کمک از جمع در آمد کشور بودجه عمران شده و از مجموع درآمد ها که در ردیف ۲۶-۲۸-۲۹-۶۱-۶۴ بودجه منظور است موضوع و بودجه تولیدی و عمران انتقال یافته است بنا بر این چهل درصد در آمد نفت جنوب هم در محل درآمدهای نفت با همین عنوان باید منظور گردد و مثل اقلامی که عرض شد از جمع کل در آمد ها کسر شود از عبارات تبصره ۸ هم که مصرح است چهل درصد در آمد مزبور در حساب جدا گانه ای باید نگاهداری و بمصارف معینه برسد (صحبیح است) این استنباطی می شود که اصلاً این مبلغ نباید در بودجه مملکت منظور گردد علاوه بر این همانطور که کمیسیون بودجه توجه پیدا کرده و ضمن گزارش کمیسیون متذکر شده اند منظور داشتن چهل درصد در آمد نفت جنوب در بودجه عمرانی سال ۲۷ برای مصارفی که پیش بینی شده است با روح تبصره قانون مزبور مطابقت و موافقت نمی نماید زیرا عبارت قانون اینست که وجوه حاصله از این منبع صرفاً برای کارهای تولیدی و عام المنفعه اختصاص داده خواهد شد استفاده از این محل بر طبق برنامه معین و اجازه مخصوص مجلس

شورای ملی خواهد بود در مصرف وجوه نامبرده حتی الامکان اولویت و حق تقدم برای استانها و شهرستانها خواهد بود بطوریکه آقایان نمایندگان محترم ملاحظه بفرمایند اولاً مطابق تبصره قانون مزبور برای مصرف این مبلغ چهل در صد برنامه معین و اجازه مخصوص مجلس شورای ملی لازم است و نمی توان این رقم در آمد را با سایر اقلامی که از جمع درآمدهای کشور بصورت عمران و تولید کسر شده است مخلوط نمود تا باین با تنظیم برنامه مخصوص باید استفاده کارهای تولیدی و عام المنفعه استانها و شهرستانها صرفاً معلوم شود بدیهی است این برنامه که حائز کمال اهمیت است برای مدت ده سال باید تنظیم شود و ضمن تصویب بودجه بصورت مجلس برسد و از امسال مورد عمل و استفاده قرار گیرد مطابق این قانون امسال چهل درصد از منافع نفت جنوب سال آتی هفتاد درصد و سالهای بعد تا هشتاد سال کلبه هواید نفت جنوب باید بصرف برنامه مورد بحث برسد و این از مسائل بسیار مهم و قابل دقت است و نباید باین صورت و ضمن این بودجه ناقص عمرانی منظور گردد ۶ - در ردیف ۶۲ بودجه رقم بزرگی در حدود ۴۲ میلیون تومان بابت سود ویژه معاملات اقتصادی و بازرگانی دولت و درآمد بانک صنعتی قلمداد شده که نه فقط ارقام درآمدها و هزینه با ریخت باشاهای آن در این بودجه مجهول است بلکه تصور می کنم در کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی نیز تحت بررسی قرار نکرده است بعقیده بنده همانطوریکه در مقدمه بیاناتم عرض کردم اقلامی که بنسبت از قوانین و مقررات انحصارات دولتی موقه در اختیار دولت قرار گرفته و بصورت معاملات بازرگانی در آمده است نباید در بودجه عمومی کشور درج گردد لیکن این نوع اقلام حتماً باید ضمن بودجه علیحدگی ای برض شورای ملی برسد حالا اگر دولت و کمیسیون بودجه هم همین نظریه را در مورد معاملات بازرگانی و درآمد بانک صنعتی اتخاذ کرده اند بایستی این رقم ۴۴ میلیون سود ویژه را ضمن بودجه علیحدگی کمیسیون بودجه صورت بدهاند تا در این موقع کلا یحه بودجه کل کشور در مجلس مطرح و مورد مطالعه و مباحثه قرار می گیرد نمایندگان ملت از چگونگی معاملات منابع درآمد کشور اطلاع حاصل کرده و بنوبه خود اظهار نظر بفرمایند با تصدیق باینکه هیئت عامله بانک صنعتی مردمانی شریف و خد متذکر طرف اعتماد میباشد این رویه برخلاف اصل رسیدگی و تصویب بودجه است دو قسمت دیگر هم از معاملات انحصاری و بازرگانی دولت اصلاً در بودجه کل کشور منظور نشده است یکی عمل اداره غله و نان است که ادارات وسیعی در تمام کشور دارد و اخیراً اختیارات قانونی هم باین دستگاه داده شده است . دیگری معاملات بنگاه راه آهن است که حائز کمال اهمیت میباشد نمی دانم کمیسیون بودجه باین دو قسمت مهم توجه نفرموده اند یا نظر خاصی داشته و این طور مصلحت دانسته اند که بودجه در آمد و هزینه این دو قسمت را ضمیمه بودجه کل کشور نکرده اند آقای معیر محترم کمیسیون بودجه تقاضا میکنم توضیحات جامعی برای اطلاع مجلس بدهند و اگر قلاً برای دولت مقدور نیست صورت عایدات و مخارج معاملات بازرگانی و بانک صنعتی و بنگاه راه آهن و اداره

هله و نان را تنظیم و تقدیم نمایند ممکن است ماده ای در بودجه اضافه شود که در ظرف مدت محدودی صورت درآمدها و انواع آن و صورت هزینه و انواع آن را تهیه و ایجاد دارند تا معلوم شود چه درآمد هائی وصول و مخارج آن بصرف حکام قسمتها میرسد و کمیسیون بودجه رسیدگی کرده گزارش آنرا بمجلس شورای ملی برساند .

هشتم - در ردیف ۴۲ بودجه برای مخارج اداره منع کشت تریاک ۰۰ ۶۶۶۶۶۶۶۶ ریال هزینه بیش بینی شده این اداره که دیگر خرید تریاک قابل ذکری ندارد و بایستی دستگاهش را برچیده ضمیمه ادارات نظارت یا بازرسی بشود و هرگاه تریاک کشت نشود برای فروش موجودی تریاک انبار اصفهان این تشکیلات وسیع لازم نیست آیا کمیسیون بودجه مجلس باین نکته عطف توجه فرموده اند یا خیر ضمناً یادآوری میکنم که شایسته است مجلس شورای ملی هرچه زودتر تکلیف لایحه منع کشت تریاک را که مدتی است بکمیسیون مربوطه فرستاده شده است تعیین بفرمایند صکه زارهین و خورده مالکین بلاتکلیف نمانند و جریان کشت تریاک مثل سال گذشته تجدید نشود یعنی بعضی صاحبان املاک که قدرت و نفوذی برای خود قائل بودند کاشتند و استفاده کردند ولی رها یا و خرده مالکین از حق خود محروم ماندند و خسارت کشیدند .

نهم - برای اداره املاک واگذاری در حدود ۱۸ میلیون تومان در آمد هشت میلیون تومان مخارج قلمداد شده مخارج در حدود ۴ درصد درآمد است و خیلی زیاد بنظر میآید مگر آنکه مخارج انتظامی باشد که در آمد سالهای بعد را زیاد نماید که در این خصوص محتاج بتوضیحات است بهلاوه اینجانب در نظر دارد لایحه ای برای تقسیم املاک واگذاری و خالصجات دولتی بین کارمندان داوطلب و زائد وزارت خانه ها و همچنین کارمندانی که بعد از نشستگی رسیده اند تقدیم مجلس شورای ملی نمایم تا در نتیجه هدهای از کارمندان دولت بعمل زراعت و فلاحات پرداخته برای کشور تولید ثروت نمایند وهم تعدیل بر بودجه دولت و صندوق تقاعد نشود و تشکیلات اداره عریض و طویل املاک واگذاری از بودجه کل کشور حذف شود .

دهم - موقع آن رسیده است که تکلیف کک حقوق مستخدمین که در بودجه مبلغ ۱۴۰ میلیون تومان قلمداد شده هرچه زودتر تعیین و قانون تقاعد در ضمن قانون استخدام مورد تجدید نظر واقع گردد تا یکمده مستخدمین قدیمی که دیگر توانائی کار کردن ندارند متقاعد شده هم از بودجه کل کشور کسر گردد و هم جا و محل برای جوانان تحصیل کرده باز شود زیرا این فقط کمک حقوق و تفاوت آن که اشخاص را وادار میکند بهر وسیله ممکن است تشبث نموده یکی از پستهای دولتی را بمنظور دریافت حقوق و دستمزد اشتغال نمایند من یقین دارم که اگر این قانون از مجلس بگذرد صدق زیادی از کارمندان ۲۰ ساله و ۳۰ ساله دولت هم از کارکناره گیری خواهند نمود و از این راه مبلغ معتناهی از بودجه دولت صرفه جوئی میشود . ضمناً دولت برای تثبیت وضعیت کارمندان بایستی هرچه زودتر قانون نوین استخدام کشوری و لوابیح

سازمان قانونی وزارتخانهها را بمجلس شورای ملی تقدیم نماید تا پس از تصویب اساس و پایه تنظیم بودجه کل کشور فرار گیرد در غیر اینصورت برای ایجاد کار ایجاد ادارات دولتی غیر لازم خواهد شد این بود نظر اجمالی بنده راجع بچندقلم از درآمد و هزینه بودجه کشور .

اکنون از موقع استفاده کرده راجع بعضی امور مهمه خراسان و حوزه انتخابیه خودم مطالبی را بمرض مجلس شورای ملی میرسانم امیدوارم مورد توجه دولت جناب آقای هوزیر واقع شود و تصمیمات مقتضی و مؤثر اتخاذ بفرمایند . بطوریکه آقایان نمایندگان خراسان استحضار دارند خراسان و خراسانی در تمام عئون زندگانی سیاسی و اجتماعی و اقتصادی عقب مانده و از آنچه نصیب سایر استان های کشور شده است خراسان محروم بوده و بهره ای نداشته است گفتنیها و نیاز مندیهای خراسان بقدری زیاد است که اگر تمام آنها را بنده بخواهم بمرض مجلس شورای ملی برسانم ولو بطور اجمال مسلماً چند جلسه وقت مجلس را خواهد گرفت اینست که باختصار میگویم و چند فقره از نیاز مندیها و رؤس مطالبی را که مورد کمال علاقه خراسانیها است باستحضار مجلس میرسانم (صبیح است) سایر آقایان نمایندگان خراسان هم البته بتوجه خود مسائل دیگری از احتیاجات و محرومیت های خراسان را بمرض مجلس و اطلاع دولت خواهند رسانید امید که مورد توجه قرار گیرد آنچه در شهر مشهد در درجه اول اهمیت قرارداد مسئله ارزاق و آب شهر و تعیین نرخ خوار باری یعنی یائین آوردن قیمت مایحتاج معیشت اهالی است که مدتها است موجبات نگرانی و زحمت مردم خصوصاً طبقه سوم و چهارم مشهد را فراهم کرده است (صبیح است) خوشبختانه بر اثر جدیت و فعالیت جناب آقای گلشانیان استاندار خراسان که از رجال کردان ولایت کشور میباشد وضعیت ارزاق نسبتاً اصلاح شده ولی مسئله آب شهر مشهد که حائز کمال اهمیت است با تمام سعی و کوششی که از طرف مردمان خیر و روشن فکر خصوصاً جمعیت نیکو کاران مشهد میشود هنوز بجائی نرسیده و لاینحل مانده است برای اطلاع آقایان نمایندگان محترم خراسان متأسفانه عرض میکنم که بعضی معلات شهر مشهد قریب شش ماه است حتی یکمرتبه آب نرسیده است با اینحال معلوم است که وضعیت بهداشت اهالی این معلات چه خواهد بود امیدوارم بهمت جناب آقای گلشانیان استاندار محترم و توجه مخصوص و مساعدت جناب آقای بدر نایب التولیه استان قدس نسبت باین مسئله مهم حیاتی شهر مشهد و سایر مطالبی که اکنون بمرض مجلس میرساند هرچه زودتر اقدام و موجبات آسایش اهالی و زائرین مشهد مقدس فراهم شود اول شهر مشهد سابقاً دارای ۲۲ رشته قنات دایر بوده که شهر را مشروب مینموده و مازاد آب بصرف زراعت اطراف شهر میرسیده است در سنوات اخیر قنات مزبور یکی بمداد دیگری بایر و مسدود و شهر مشهد دچار کم آبی و مضیقه شده بود اعلیحضرت شاه فقید در یکی از سفرهائی که بشهه مشرف شده بودند بمرحوم آسیدی نایب التولیه استان قدس امر فرموده بودند که از املاک آستانه آب کالی شهر بیارند مرحوم آسیدی در اجرای امر شاهانه اقدام

کرده نهری بطول ۵۰ کیلو متر از قریه گناباد بشهر مشهد کشیدند که دوست زوج آب تقریباً بمعدل ۵۰ سنکطهران بشهر جاری کردند و یادگار قابل ستایش بر سایر یادگارهای گرانبهای شاه فقید علاوه شد. متأسفانه چندسال است آستان قدس و شرکت فلاحی خراسان بمنظور بهره برداری بیشتری آب نهر مزبور را بصرف زراعت اطراف شهر میرسانند و اصل منظور را که تأمین آب شهر بوده است فراموش کرده و مردم شهر را از جهت بی آبی دچار مضیقه عجیبی کرده اند اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در مسافرت اخیریکه ایام عید نوروز بخراسان فرمودند و به تقبیل آستان قدس حضرت تامن الاثمه ارواحنا فداه که مشرف شده باین مسئله مهم حیاتی یعنی بی آبی شهر متوجه شده و اوامر شاهانه با آقایان نایب التولیه و استاندار صادر فرمودند که با تشکیل شرکتی اقدام بلوله کشی شهر مشهد بنمایند در اجرای امر مذکور جناب آقای بدر نایب التولیه آستان قدس مقدمات تشکیل شرکت را فراهم نموده و طرح قانونی از طریق دربار شاهنشاهی بوزارت کشور فرستاده اند که بمجلس شورای ملی تقدیم شود و امتیاز لوله کشی شهر مشهد بصورت قانونی باین شرکت واگذار گردد ضمناً از کمیانی الکساندر کبک مهندس سنی بمشهد خواسته اند که نقشه لوله کشی شهر را تهیه کرده و قرارداد ببندهند از وزارت کشور تقاضا میکنم که با توجه با اوامر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و بادر نظر گرفتن کمال اهمیت این موضوع حیاتی هرچه زودتر لایحه امتیاز لوله کشی مشهد را بمجلس تقدیم نمایند . البته این اقدام اساسی در خور ستایش بسیار و قابل سیاسگزاری است لیکن ببرد امروز مردم مشهد نه بخورد باید عاجلا فکری کرد که اهالی شهر از مصیبت بی آبی خلاص شوند تنها راه این کار همان است که عرض کردم یعنی باید آب شهر گناباد که بر حسب امر اعلیحضرت شاه فقید اختصاص بشهر داشته حالا هم بشهر بیاروند تا وقتی که مسئله لوله کشی شهر عملی شود . برای انجام منظور پیشنهاد جامع الاطراف مفیدی از طرف چند نفر از آقایان خیر خواه و باصلاحیت مشهد باستان قدس داده شده است که نهر گناباد را جاره کرده آب شهر را بنحوی مطلوب تأمین نمایند اهالی مشهد از جناب آقای بدر نایب التولیه آستان قدس و جناب آقای گلشانیان استاندار محترم انتظار دارند که این مسئله مهم و در همین حال ساده را که با حیات دوست هزار نفر جمعیت شهر بستگی دارد بفوریت انجام بفرمایند

(در این موقع مجلس از اکثریت افتاد)

رئیس - فعلاً بکریه تنفس داده میشود

(جلسه در ساعت یازده و بیست و پنج دقیقه بعنوان تنفس تعطیل گردید مجدداً یکریه بمداد ظهر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید)

۳- موقع دستور جلسه آینده

ختم جلسه

رئیس - چون عده برای مذاکره کافی نیست جلسه را ختم میکنیم ، جلسه آینده روز یکشنبه ساعت هشت و نیم دستور - بودجه کل کشور و بهمان ترتیب سابق ، ساعت نه و نه زده میشود و تا ساعت نه و بیست دقیقه اگر آقایان نیامدند جلسه را ختم میکنیم . (هفده دقیقه بمد از ظهر جلسه ختم شد)